

СИЛАБУС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ «Селекція і насінництво польових культур»

Ступінь вищої освіти – Бакалавр
Спеціальність 201 «Агрономія»
Освітня програма «Агрономія»
Рік навчання 2024-2025, семестр 2
Форма здобуття вищої освіти денна
Кількість кредитів ЄКТС 5
Мова викладання українська

Лектор навчальної
дисципліни
Контактна інформація
лектора (e-mail)
URL ЕНК на навчальному
порталі НУБіП України

Професор, кандидат сільськогосподарських наук, доцент
Жемойда Віталій Леонідович
wisena.seeds@gmail.com
<https://elearn.nubip.edu.ua/course/view.php?id=1146>

ОПИС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Мета викладання дисципліни – формування знань із теорії та практики селекційно-насінницької роботи.

Завданням курсу є вивчення теоретичних основ та методів створення сортів та гібридів польових культур, набуття навичок із добору, гібридизації, ведення селекційного процесу та інших завдань фахового спрямування для підготовки фахівців до самостійної роботи у селекційних установах, с.-г. підприємствах, державних та фермерських господарствах різних форм власності.

Основна мета насінництва – найбільш повна реалізація урожайних можливостей сортів (гібридів) із збереженням їх господарсько-біологічних властивостей з використанням методів генетики, біотехнології, рослинництва, фітопатології та інших наук.

Головним завданням насінництва є реалізація досягнень селекції, збереження в процесі розмноження сортів і гібридів усіх морфологічних ознак і біологічних властивостей насіння.

Компетентності навчальної дисципліни:

інтегральна компетентність (ІК): Здатність розв'язувати складні спеціалізовані задачі та практичні проблеми з агрономії, що передбачає застосування теорій та методів відповідної науки і характеризується комплексністю та невизначеністю умов.

загальні компетентності (ЗК): знання та розуміння предметної області та розуміння професійної діяльності; здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях; прагнення до збереження навколишнього середовища.

спеціальні (фахові) компетентності (СК): Базові знання основних підрозділів аграрної науки (рослинництво, землеробство, селекція та насінництво, агрохімія, плодівництво, овочівництво, ґрунтознавство, кормовиробництво, механізація в рослинництві, захист рослин; здатність вирощувати, розмножувати сільськогосподарські культури та здійснювати технологічні операції з первинної переробки і зберігання продукції; здатність застосовувати методи статистичної обробки дослідних даних, пов'язаних з технологічними та селекційними процесами в агрономії.

Програмні результати навчання навчальної дисципліни: обговорювати і пояснювати основи, що сприяють розвитку загальної політичної культури та активності, формуванню національної гідності й патріотизму, соціалізації особистості, схильності до етичних цінностей, знання економіки й права, проводити літературний пошук українською та іноземною мовами та аналізувати отриману інформацію, демонструвати знання й розуміння

фундаментальних дисциплін в обсязі, необхідному для володіння відповідними навичками в галузі агрономії, володіти статистичними методами опрацювання даних в агрономії; володіти на операційному рівні методами спостереження, опису, ідентифікації, класифікації, а також культивування об'єктів і підтримання стабільності агроценозів із збереженням природного різноманіття; ініціювати оперативне та доцільне вирішення виробничих проблем відповідно до зональних умов; проектувати й організувати технологічні процеси вирощування насінневого матеріалу сільськогосподарських культур відповідно до встановлених вимог.

СТРУКТУРА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Тема	Години (лекції/лабораторні)	Результати навчання	Завдання	Оцінювання
Модуль 1				
Тема 1. Селекція як наука і галузь рослинництва	2/2	Знати: завдання з селекції та насінництва в сучасних умовах; володіти на операційному рівні методами створення нових сортів і гібридів. Вміти: використовувати вихідний матеріал в селекції польових культур; проводити гібридизацію польових культур; проводити оцінку селекційного матеріалу та добір рослин різними методами.	Здача практичної роботи. Написання тестів. Виконання самостійної роботи (в.т.ч. в elearn) Розв'язок задач, тощо	
Тема 2. Вихідний матеріал та його значення в селекції рослин	2/2			
Тема 3. Методи створення нового вихідного матеріалу: внутрішньовидова і віддалена гібридизація	2/4			
Тема 4. Використання експериментального мутагенезу, поліплоїдії і гаплоїдії в селекції	2/3			
Тема 5. Гетерозис та ЦЧС	2/4			
Модуль 2				
Тема 1. Особливості адаптації рослин до основних факторів довкілля	2/2	Знати: роль сорту в сільськогосподарському виробництві; методи спостереження, опису, ідентифікації, класифікації сортів; умови занесення нових сортів до Реєстру сортів рослин придатних для поширення в Україні Вміти: розрізняти сорти і гібриди польових культур; аналізувати сортимент польових культур для вирощування їх у виробничих умовах з	Здача практичної роботи. Написання тестів. Виконання самостійної роботи (в.т.ч. в elearn) Розв'язок задач, тощо	
Тема 2. Державна кваліфікаційна експертиза – заключний етап оцінки цінності сорту	2/6			
Тема 3. Організаційні основи насінництва. Поняття про категорії, генерації насіння	2/3			

Тема 4. Сорту та гібрид як об'єкти с.-г. виробництва	4/4	метою отримання максимальних врожаїв та якісної с.-г. продукції.		
Модуль 3				
Тема 1. Теоретичні основи насінництва. Організація насінництва в сучасних умовах	2/3	Знати: сортовий та насінневий контроль якостей насіння та посівів; документацію насіння за сортами, посівними та врожайними властивостями; технологію вирощування високоякісного кондиційного насінневого матеріалу. Вміти: запобігати погіршенню сортів якостей насінневого матеріалу; користуватись законодавчою базою сучасного насінництва в Україні і методиками інспектування сортів посівів основних с.-г. культур; контролювати процеси доробки та зберігання насіння; складати технологічні карти виробництва сортового насіння.	Здача практичної роботи. Написання тестів. Виконання самостійної роботи (в.т.ч. в elearn) Розв'язок задач, тощо	
Тема 2. Біологічні та екологічні чинники формування високоякісного насінневого матеріалу. Зональне насінництво	2/2			
Тема 3. Причини погіршення чистоти сорту	2/2			
Тема 4. Сортowa сертифікація. Сортový та насінневий контроль	2/6			
Тема 5. Особливості технології вирощування високоякісного насінневого матеріалу	2/2			
Всього				70
Екзамен	30/45			30
Всього за курс				100

ПОЛІТИКА ОЦІНЮВАННЯ

Політика щодо дедлайнів та перекладання:	Роботи, які здаються із порушенням термінів без поважних причин, оцінюються на нижчу оцінку. Перекладання модулів відбувається із дозволу лектора за наявності поважних причин (наприклад, лікарняний).
Політика щодо академічної доброчесності:	Списування під час контрольних робіт та екзаменів заборонені (в т.ч. із використанням мобільних девайсів). Курсові роботи, реферати повинні мати коректні текстові посилання на використану літературу
Політика щодо відвідування:	Відвідування занять є обов'язковим. За об'єктивних причин (наприклад, хвороба, міжнародне стажування) навчання може відбуватись індивідуально (в он-лайн формі за погодженням із деканом факультету)

ШКАЛА ОЦІНЮВАННЯ ЗНАТЬ ЗДОБУВАЧІВ ВИЩОЇ ОСВІТИ

Рейтинг здобувача вищої освіти, бали	Оцінка національна за результати складання екзаменів заліків	
	екзаменів	заліків
90-100	відмінно	зараховано
74-89	добре	
60-73	задовільно	
0-59	незадовільно	не зараховано

РЕКОМЕНДОВАНІ ДЖЕРЕЛА ІНФОРМАЦІЇ

1. Васильківський, С. П., Кочмарський В. С. Селекція і насінництво польових культур : підручник. Біла Церква : Миронівська друкарня, 2016. 376 с.
2. Мазур О.В., Мазур О.В., Лозінський М.В. Селекція та насінництво польових культур : навчальний посібник. Вінниця : ТВОРИ, 2020. 348 с.
3. Макарчук О.С., Дмитренко Ю. М., Ковалишина Г. М., Жемойда В. Л., Ткачик С.О., Спряжка Р. О. Методичні рекомендації до виконання практичних робіт та самостійної роботи з дисципліни «Селекція і насінництво польових культур» (розділи «Селекція рослин» і «Сортознавство») для студентів освітнього ступеня «Бакалавр» спеціальностей 201 «Агрономія», 202 «Захист і карантин рослин». Київ: НУБІП, 2021, 96 с.
4. Молоцький М.Я., Васильківський С.П., Князюк В.І. «Селекція та насінництво польових культур» Практикум. Б/Ц, 2008.192с.
5. Закон України «Про насіння та садивний матеріал». Редакція від 16.05.2024. <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/411-15#Text>
6. Державний реєстр сортів рослин, придатних для поширення в Україні. <https://sops.gov.ua/derzavnij-reestr>
7. Державний реєстр суб'єктів насінництва та розсадництва. <https://sops.gov.ua/derzavnij-reestr>
8. Гаврилюк М.М., Соколов В.М., Жемойда В.Л. Практичне насінництво та насіннезнавство сільськогосподарських культур: навч. посібник. Вінниця. 2019. 270 с.